

ett eller flera ställen till någon del upphäves, så att en ofta knappt märkbara spricka uppkommer, ej svårare, än att styckena ännu hålla tillhops. Sägnes om sköra saker. *B. en tallrik, ett tefat, en fönsterruta. Glaslet är b-ckt.* — 2) Bryta sönder, krossa. Har denna bem. förnämligast i sammansättningarna med partiklarna af, sönder: *B. af*, afbryta; *B. sönder*, sönderbryta. — 3) (krigst.) *B. af*, trycka af, lossa skott, gifva eld. *Bräck af!* kommandoord, hvarigenom tillkännagifves, att gevären skola tryckas af.

BRÄCKA, v. a. 2. II. Steka i panna, öfver eld, glöd. *B. skinka, korf.* — *Syn. Se Steka.*

BRÄCKANDE, n. 4. Handlingen, då man bräcker (för begge verberna).

BRÄCKBOM, m. 2. pl. — *bommar.* (sjöt.) Stor spak eller häfstång.

BRÄCKHAMMARE, m. 3. (mur.) Hammare, på ena sidan smal som en picka, på den andra bred som en hacka.

BRÄCKLIG, a. 2. 1) (om sak) Som lätt kan bräckas. Sägnes om sköra kroppar. *B. som glas. Ett b-t kärl. En b. båt.* — 2) (fig., om person) Som är bekajad med krämpor och lätt blir sjuk. *En b. gubbe. B. helsa*, svag helsa. — *Syn. Se Svag.*

BRÄCKLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara bräcklig (både egentl. o. fig.) *Glasets, porslinets b.* (Fig.) *Menniskonaturens b.* — 2) (i plur.) Krämpor. *Qvinliga b-er. Älderdomens b-er* (sammandrages stundom till ett ord: *Älderdomsbräckligheter*).

BRÄCKNING, f. 2. *Se Bräckande.*

BRÄCKSTÅNG, f. 3. pl. — *stänger.* *Se Kofot.*

BRÄCKSTÖR, m. 2. *Se Jernstör.*

BRÄCKT, part. pass. af *Bräcka*. Brukas nästan adjektivt i uttrycken: *B. skinka, korf.*

BRÄCKTÅNG, f. 3. pl. — *tånger.* (tekn.) Stor tång, framtill med en krok, att framdraga den genom smältning vunna kopparn ur kratsugnen.

BRÄDA, f. 1. (prov.) *Se Bräde, 2, a.*

BRÄDBEKLÄDA, v. a. 2. *Se Brädfodra.* — *Brädbeklädande, n. 2.*

BRÄDBEKLÄDNING, f. 2. *Se Brädfodring.*

BRÄDBOTTEN, m. 2. pl. — *bottnar.* Botten af bräder.

BRÄDD, m. 2. 1) Yttersta gränsen af en vattenyta (mot land eller sidorna af ett kärl). *B-en af en sjö, flod, å, dam. Flodens båda b-ar. Floden, sjön har stigit öfver sina b-ar. Gå utåt b-en af en å.* Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: Åbrädd, Flodbrädd, m. fl. — 2) Kant. *B-en af ett glas. Solens öfre b. B-en af ett djup, en asgrund. Kärllet, glaslet är fullt ända upp till b-en. Vattnet står upp till b-en. B-en af en bok*, den hvita kanten på det tryckta eller skrifna bladet i en bok, upptill, nedtill och emot snitten. *Skrifva något i b-en af en bok. Anteckning i b-en.* (Fig.) *Stå på b-en af sin undergång*, vara den nära. *Stå på grafvens b.*, vara nära döden. — *Syn. Se Kant.* — 3) (bot.) Kanten af ett blad.

BRÄDDA, v. a. 1. Fylla ända upp till brädden. Brukas helst i part. pass. *Bräddad*, t. ex.: *B-t glas, mått.*

BRÄDDFULL, a. 2. Full ända upp till brädden. *B-t glas.* — *Syn. Bräddad.*

BRÄDDLAF, m. 2. pl. — *lafvar.* (bot.) Lafsläktet Lecanora.

BRÄDDNOT, f. 3. Not i brädden af en bok eller ett manuskript.

BRÄDE, n. 3. o. 4. 1) (plur. *bräder*, uttalas: brädr) Ett, icke öfver 1½ tum tjockt, i en sågqvarn eller på en sågställning, genom brädsåg ur en sågstock efter hela dess längd utskuret stycke trä. Tjockare än 1½ tum kallas Plankor. *Såga b-r. En toft b-r. Få så och så många b-r ur en sågstock.* — *Syn. Sågråde.* — 2) (plur. *bräden*, uttalas: brädn) a) Stycke af ett sågbräde, antingen oarbetadt eller utgörande en del af något bohagsting eller redskap af trä. *Lägga ett par b-n på bottnen af en ekstock, för att ej blifva våt om fötterna.* Ingår i flera sammansättningar, såsom: Sängbräde, Fönsterbräde, Hyllbräde, m. fl. — *Syn. Brädlapp, Bräda, Brädstycke.* — b) Bricka af trä att sätta något på. Förekommer mest i sammansättningen Tebräde, samt i några figurliga talesätt, t. ex.: *Be-tala på ett b.*, på en gång; *en vacker summa penningar på ett b.*; *han fick 10,000 R:dr på ett b.*, o. s. v. — *Syn. Bricka.* — c) Stycke af ett sågbräde, snickradt och inrättadt till något visst behof, isynnerhet för handverkare. Brukas mest i sammansättningar, såsom: Skärbräde, Torkbräde, Planbräde, m. fl. — 3) a) *Se Brädspel* (bem. 2, b). Brukas för denna bem. isynnerhet uti följande uttryck och talesätt: *Spela b.*, spela verkehren. *Vara i b-t*, ej hafva någon bricka slagen; (fig.) vara i gunst, i anseende, hafva god framgång, lycka. *Komma i b-t igen*, genom ett gynnsamt kast få en utslagen bricka insatt, så att man åter får spela; (fig.) åter komma i gunst, anseende, åter få lycka, framgång. *Vara ur b-t*, hafva en eller flera brickor utslagna; (fig.) hafva förlorat den gunst, det anseende, hvari man förut stått; röna motgång. *Slå ur b-t*, slå en bricka för motspelaren, så att han icke kan spela, förrän han åter fått den insatt; (fig.) uttränga någon ur en persons ynnest, sticka ut någon. — b) Hvarje af de fyra afdelningarna i ett brädspel. *Första b-t*, det, hvarest man har hus, hvarifrån brickorna utspelas; kallas äfv. Utspelsbrädet. *Andra b-t*, det nästa derintill, hvarest sista tungan kallas Huken. *Tredje b-t*, det första på andra sidan, midt emot andra brädet. *Fjerde b-t*, det hvarifrån brickorna åter spelas upp till hus, eller Uppspelsbrädet. — c) Fyrkantigt brädiskivfa med 64 rutor, hvarpå schack eller dam spelas. Förekommer nästan endast i sammansättningarna Schackbräde, Dambräde. — *Ss. Brädgolf, -låda, -lår, -plank, -skjul, -skrank, -vägg, &c.*

BRÄDFODRA, v. a. 1. Betäcka med tätt påspikade bräder, till förvaring emot röta. — *Syn. Brädbekläda, Brädslå.* — *Brädfodrande, n. 4.*

BRÄDFODRING, f. 2. 1) Betäckande med bräder, som påspikas. — 2) Påspikade bräder, som utvändigt betäcka någonting.

BRÄDGÅNG, m. 2. (skepp.) Brädkarm omkring däck, fastspikad på de ofvan relingen uppstående ändarna af topptimren.

BRÄDGÅRD, m. 2. Gärd, der bräder förvaras.

BRÄDKOJA, f. 1. Kofa af hopslagna bräder.

BRÄDLAPP, m. 2. Stycke af ett bräde. — *Syn. Bräde, (prov.) Bräda.*

BRÄDSLÄGNING, f. 2. 1) Handlingen, då man brädslår. — 2) Bräderna, hvarmed något är beslaget, beklädt.

BRÄDSLÅ, v. a. 2. (böjes som *Slå*) 1) Påspika bräder till betäckning. — 2) *Se Brädfodra.*

BRÄDSPEL, n. 3. 1) Fyrkantigt mindre låda, afdelad i två delar, förenade genom ett gångjern, så att de kunna upplås bredvid hvarandra på ett